

ANMELDELSER

W. B. ALEXANDER: BIRDS OF THE OCEAN. A HANDBOOK FOR VOYAGERS.

G. P. Putnam's Sons. New York-London, 1928. 15 sh.

Ofte kan det være vanskeligt nok paa Landjorden at bestemme de forskellige Fugle, som man faar for Øje, men ulige vanskeligere er det som Regel ude over de store Verdenshave at identificere de forskellige Arter, idet man næsten altid kun har Lejlighed til at se Fuglene paa Vingerne. Over det aabne Hav opfører Fuglene sig yderst forskelligt; nogle følger i lang Tid lavt over Skibets Kølvand, andre opholder sig et Øjeblik omkring og over Skibet for snart efter igen at forsvinde, og atter andre flyver om paa Oceanet uden at ofre en forbipasserende Dampers den ringeste Opmærksomhed. Særlig den sidstnævnte Gruppe Fugle er det selvfølgelig ofte vanskeligt, for ikke at sige umuligt, at artsbestemme, idet Afstanden i mange Tilfælde er meget stor; men selv inden for de andre Kategorier af Søfugle kan det undertiden være vanskeligt nok at kende de forskellige Arter. Man har hidtil i høj Grad savnet en Haandbog, der paa en let og praktisk Maade kunde støtte Identificeringen af de mange Fuglearter, der færdes ude over de store Have, og det var derfor med store Forventninger, at Anm. anskaffede ovennævnte Bog, da han som Deltager i Carlsbergfondets oceanografiske Expedition omkring Jorden vilde faa Lejlighed til at foretage lange Sørejser. Det maa imidlertid straks siges, at Bogen ingenlunde har skuffet Forventningerne.

Med et Omfang paa ca. 450 Sider Tekst og 88 Tavler, dels med Fotografier og dels med halvskematiske Flugtbilleder, fremtræder Bogen i et meget praktisk, lille Format. Kun de Fugle, der rettelig hører hjemme paa det aabne Hav, er gjort til Genstand for Behandling, og det er derfor væsentlig kun Svømmefugle, som Bogen omhandler. Da Forfatteren ved vidtstrakte Rejser over de forskellige Verdenshave har haft Lejlighed til at studere Fuglelivet saavel under varme som kølige Himmelstrøg, indeholder Bogen i Virkeligheden en Beskrivelse af alle de egentlige Oceanfugle, som man kan vente at møde overalt paa Jordkloden. De forskellige Fuglegrupper er opstillet efter det praktiske Princip, at man paa en let og anskuelig Maade skal kunne identificere de forskellige Fugle, naar man ser dem flyvende ude over Havet. Vigtige Kendetegn, som Fuglenes Størrelse og mest iøjnefaldende Farver, danner derfor Inddelingsgrundene for de forskellige Arter. Af hvert enkelt Art gives en kort Beskrivelse, Oplysninger om dens Udbredelse samt nogle faa Bemærkninger om, hvad der især karakteriserer den fremfor andre nærstaaende Arter. En god Støtte ved Bestemmelsen har man endvidere i de mange fortrinlige Fotografier samt de ovenfor nævnte halvskematiske Tegninger, der viser Flugtbilledet af en Række Arter. I Slutningen af Bogen findes nogle kortfattede Kapitler, der giver

en samlet Oversigt over de hyppigste og mest karakteristiske Fuglearter, der træffes henholdsvis over det nordlige Atlanterhav, over det nordlige Stillehav, over tropiske Have samt over de sydpolare Havomraader.

Den foreliggende Bog kan fremhæves som en særdeles nyttig, ja uundværlig Haandbog for enhver Fugleven, der er saa lykkelig at befare de store Verdenshave. Da Anm. nu i fem Maaneder har anvendt denne Bog i Praksis, baade i Atlanterhavet, Middelhavet og Stillehavet, og i det Tidsrum har benyttet den daglig ved de ornithologiske Iagttagelser, er denne Bedømmelse af Bogens Værdi i høj Grad baseret paa praktisk Erfaring.

P. Jespersen.

RUDOLF NEUNZIG (BERLIN-HERMSDORF):
VOGELPFLEGE UND VOGELZUCHT.

E. ABDERHALDEN: HANDBUCH DER BIOLOGISCHEN ARBEITSMETHODEN, LIEF. 247.
Urban & Schwarzenberg, Berlin 1927. Pris Mk. 8.—

Man bliver maaske lidt overrasket ved som en Del af en videnskabelig anlagt »Handbuch der biologischen Arbeitsmethoden« at se en Bog om Fugleopdræt. Man tænker sig jo dette mere som en Fritidssyssel end som et videnskabeligt Foretagende, hvad det selvfølgelig kan være. Imidlertid maa man se paa Bogen, som den er, ligefrem en Anvisning til at holde Fugle i Bur paa bedste Maade, i smaa Bure og i store Volierer. Der fortælles, oplyst med Tegninger, hvorledes Drikkekar og Ædeskaale skal være, hvordan Bure til Transport skal indrettes, og der gives indgaaende Beskrivelse af de forskellige Fugles Føde, endda med en nøje Analyse, der giver Besked om A- B- og C-Vitaminer. Et Par Hundrede forskellige Slags Frø, egnet til Fuglefoder, omtales tillige med en Mængde andre Næringsmidler; endvidere faar man at vide, hvordan Burfuglens Hygiejne skal være, hvordan man skal opdrætte de forskellige Arter af Fugle, og endelig hvordan man skal fange dem, paa Limpind, i Garn og i forskellige Slags Fælder. Man kan vist rolig gaa ud fra, at de fleste Fugleopdrætttere vil holde sig til de Haandbøger, der iforvejen findes, men derfor kan de sikkert godt faa Belæring af den foreliggende Bog.

O. Helms.

HENNING SCHEEL: MED LEHN SCHIØLER OG JOHANNES LARSEN
I GRØNLAND. FUGLEEKSPEDITIONEN 1925.

Hage og Clausen, København 1927.

En særpræget Bog blandt de ret talrige om Fugle, der i de senere Aar er udkommet herhjemme, idet Forfatteren ikke indskrænker sig til at berette om Fuglene, men fortæller om de forskellige Situationer, Deltagerne i Ekspeditionen kom ud i paa de forskellige Ekspeditioner. Dette er gjort paa en saare naturlig og fornøjelig Maade

og i et tiltalende Sprog, saa at Bogen ikke alene vil blive læst med Udbytte i ornithologisk Henseende, men tillige er underholdende i bedste Forstand. De talrige, gode Billeder, dels efter Johs. Larsens og Scheels Tegninger, dels efter Fotografier, bidrager i høj Grad til at anskueliggøre Landskaber og Situationer for Læseren. Efter Gennemlæsningen lægger man Bogen tilside med Indtrykket af at have været i godt og underholdende Selskab.

Ikke blot Ornithologer, men enhver, der interesserer sig for Naturen og Livsforholdene i Grønland, vil have Glæde af at gøre Bekendtskab med Bogen.

R. Jul. Olsen.

ASGER DITLEVSEN: DYRENE, DERES LIV OG ARBEJDE.

IAGTTAGELSESOPGAVER OG UDFYLDENDE LÆSNING FOR MELLEMSKOLEUNDERVISNINGEN.

Hægerups Forlag, København 1927.

Min egen Naturhistorieundervisning faldt vist paa et uheldigt Tidspunkt, thi jeg tror, det har været morsommere baade før og senere. Jeg kan ikke tænke mig, at Linnés Disciple vilde have fulgt ham hjem i stort Optog med grønne Grene og Musik efter de botaniske Ekskursioner, hvis han kun havde underholdt dem om Støvdragere, Støvveje, og det, som altid stod for mig som en Tombola, hvor det gjaldt om at trække det rette Nummer, Spørgsmaalet om Oversædighed og Undersædighed. At det er en morsommere Maade, Børnene undervises paa nu til Dags, ser man for sine Øjne, naar man læser de to Bøger, Magister Ditlevsen nu har udgivet til Brug for Skolebørnenes Naturhistorieundervisning. Hvordan den Undervisning egentlig foregaar, er jeg ikke helt klar over, men at der i disse Bøger er samlet en overordentlig Mængde god og fornøjelig Lærdom om Dyrene, er sikkert nok, og hvis det er muligt at vække Børnenes Interesse for Naturhistorie, maa det kunne gøres med disse Arbejder. I Bøger, hvor der er samlet et saa mægtigt Stof og saadanne Masser af Kendsgerninger, kan der naturligvis sagtens snige sig et og andet ind, som man ikke helt kan billige. Jeg synes, det havde været fornøjeligt nu til Dags, hvor man har saadanne Masser af Fotografier af Dyr i Naturen, i højere Grad at benytte disse, end her er sket. Det er jo en Gang saaledes, at udstoppede Fugle kan tage sig meget godt ud, men saasnt de fotograferes, springer en Mængde Ufuldkommenheder i Øjnene; man sammenligne f. Eks. de to Størebilleder, Figur 74 og 75. Saadanne Enkeltheder er der dog ingen Grund til at opholde sig ved; i det hele og store er jeg opfyldt af Beundring over Arbejdet og over den Kærlighed til baade Naturen og den opvoksende Slægt, som lægger sig for Dagen i disse Skildringer. Jeg vilde ønske, jeg skulde til at lære Naturhistorie igen efter Ditlevsens Bøger.

O. Helms.

K. HEE ANDERSEN OG H. ØDUM: PÅA OPDAGELSE I NATUREN.

De unges Forlag, København 1928.

Gennem mange Aar er det i D. o. F. følt som en vigtig Opgave at styrke det brede Folks Kærlighed til Fugleverdenen og at udbrede almindeligt Kendskab til vore daglige Fugle; man hilser derfor med Glæde en af de sidste Naturbøger, som er kommet. Man kan tænke sig, hvordan den kan blive en Hjælp for mangen lille, fuglehungrig Dreng, som ikke kan opfatte det karakteristiske ved den Fugl, som beskrives eller ses, uden at Oplysningerne gives ganske kort og knapt. Bogen rummer mangt og meget om Pattedyr, Insekter, Snegle, Sten og Planter, men alt i vel afgrænsede Afsnit. Om Fuglene handler 5 Afsnit: Rovfugle, Strandfugle og Vintergæster, skrevne af Geologen Ødum samt Sangfugle og Mosefugle af Pastor Hee Andersen, Herlufsholm. Desuden findes en Del Billeder efter P. Skovgaards Tegninger i »Hvorledes lærer man Fuglene at kende«. Man kan savne nogle Oplysninger, f. Eks. at Grøniriskens og Rødhalsens Sang er fløjtende, at Toplærkens Top er spids, at Ederfuglen æder Muslinger, at kun Stor Præstekrave er almindelig udbredt af vore 3 Arter o. a. Bedst er den korte, livlige Gennemgang af Sangfuglene og deres Sang; der er opstillet to Grupper, en førend Løvspring, 21 Arter, og en efter Løvspring, 21 Arter af egentlige Sangere, m. m. Særlig mange Fuglearter bliver altsaa ikke nævnt, men forklarende Smaatræk findes ved en stor Del af dem.

For Fuglekenderen er disse korte Skildringer fornøjelige at gennemlæse; for Begynderen er de vejledende og virker æggende som en Opmuntring til at se og høre.

Halfdan Lange.

